

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

กลุ่มงานจริยธรรม
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำ

หลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็น ๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๒) การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ ๓) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๔) การบริหารงานบุคคล โดยในแต่ละประเด็นต้องมีรายละเอียดเหตุการณ์ ความเสี่ยง ระดับของความเสี่ยง และวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ใน ๔ ประเด็น โดยดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Assessment Systems: CRMS) ของสำนักงาน ป.ป.ท. และนำความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนในแต่ละประเด็นมากำหนดวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จะเป็นประโยชน์ในการผลักดันและขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพจน์มิชอบให้สัมฤทธิ์ผลตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้มีทัศนคติและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต เพื่อนำองค์กรไปสู่องค์กรคุณธรรมโปร่งใสและปลอดการทุจริตในทุกรูปแบบ

รองศาสตราจารย์ประวีต เอราวรรณ
เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๔
ส่วนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๑
ส่วนที่ ๔ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สินบน (Bribe) เป็นหนึ่งในรูปแบบของการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และนับวันรูปแบบของสินบนก็ยิ่งมีความซับซ้อน ยากแก่การตรวจสอบมากขึ้น และส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ทั้งทางด้านสังคมที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และด้านการเมืองที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใสของประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) หรือสามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน โดยแนวทางการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีผลการประเมินภาพรวมอยู่ที่ ๘๙.๕๖ คะแนน อยู่ในระดับผ่านและบรรลุค่าเป้าหมาย คือ มีผลการประเมิน ITA ในภาพรวม ๘๕ คะแนนขึ้นไป โดยมีรายละเอียดผลการประเมินรายตัวชี้วัด ดังนี้

ลำดับ	ตัวชี้วัด	คะแนน
๑	การปฏิบัติหน้าที่ (IIT)	๘๘.๑๓
๒	การใช้งบประมาณ (IIT)	๘๘.๘๙
๓	การใช้อำนาจ (IIT)	๙๒.๐๕
๔	การใช้ทรัพย์สินของราชการ (IIT)	๗๖.๖๑
๕	การแก้ไขปัญหาการทุจริต (IIT)	๘๐.๕๓
๖	คุณภาพการดำเนินงาน (EIT)	๙๒.๐๙
๗	ประสิทธิภาพการสื่อสาร (EIT)	๘๔.๒๓

ลำดับ	ตัวชี้วัด	คะแนน
๘	การปรับปรุงการทำงาน (EIT)	๗๓.๖๑
๙	การเปิดเผยข้อมูล (OIT)	๙๕
๑๐	การป้องกันการทุจริต (OIT)	๑๐๐

เมื่อพิจารณาข้อคำถามการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) และแบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) จะพบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ดังนี้

๑. แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)

๑.๑ ตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ ๘๘.๑๓ คะแนน

ข้อ i๓ : เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของท่าน มีการเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการหรือไม่ ๙๙.๑๒ คะแนน

ไม่มี	มี
๙๙.๑๒% ๑๑๓ คน	๐.๘๘% ๑ คน

๑.๒ ตัวชี้วัดการใช้อำนาจ ๙๒.๐๕ คะแนน

ข้อ i๔ : การบริหารงานบุคคลในหน่วยงานของท่าน มีการให้หรือรับสินบน เพื่อแลกกับการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่งหรือไม่ ๙๕.๖๑ คะแนน

ไม่มี	มี
๙๕.๖๑% ๑๐๙ คน	๔.๓๙% ๕ คน

๒. แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) ส่วนที่ ๑ EIT Public ตัวชี้วัด คุณภาพการดำเนินงาน ๘๙.๗๑ คะแนน

ข้อ e๓ : ท่านเคยถูกเจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน เพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการแก่ท่านหรือไม่ ๙๗.๐๔ คะแนน

ไม่เคย	เคย
๙๗.๐๔% ๓๙๓ คน	๒.๙๖% ๑๒ คน

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ตอบว่ามีบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๑ คน (๐.๘๘%) มีการเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ และมีบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๕ คน (๔.๓๙%) ตอบว่าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีการให้หรือรับสินบน เพื่อแลกกับการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่ง และความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก หรือผู้ที่เคยมาใช้บริการหรือติดต่อตามภารกิจของหน่วยงานกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๑๒ คน (๒.๙๖%) ตอบว่า

เคยถูกเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการ
ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยังคงมีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
สินบน ถึงแม้จะมีสัดส่วนจำนวนน้อยแต่ก็ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการเป็น
องค์กรที่โปร่งใสปลอดการทุจริต ซึ่งหน่วยงานควรมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาประเด็นดังกล่าว

ส่วนที่ ๒

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑ นิยามศัพท์เฉพาะ

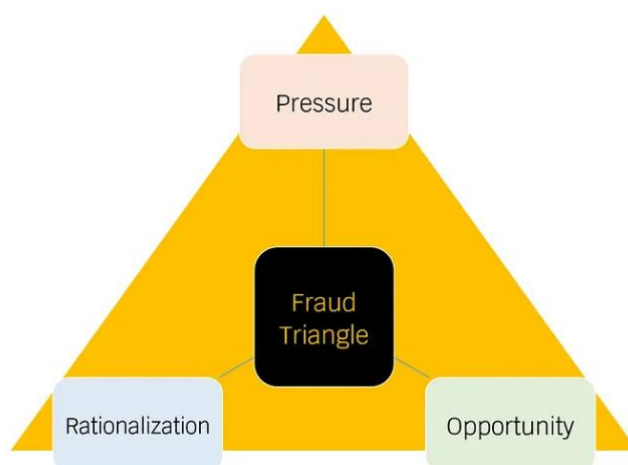
๒.๑.๑ ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการกระทำการทุจริต (Corruption Risk) จากการพิจารณาอนุมัติอนุญาตและการให้บริการประชาชน การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ จะไม่รวมความเสี่ยงการทุจริตจากการยักยอกเงินหรือทรัพย์สิน การเงิน การบัญชีที่เป็นเท็จ (Fraud Risk) ซึ่งมักเกิดจากการกระทำของบุคคลเพียงลำพัง เนื่องจากระบบการควบคุมภายในอ่อนแอ

๒.๑.๒ สินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น ๆ

๒.๒ ทฤษฎีการเกิดการทุจริต

๒.๒.๑ ทฤษฎีของ Donald R. Cressey

Donald R. Cressey ได้ เสนอทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ความกดดัน (Pressure) เป็นสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้น ที่ผลักดันให้เกิดการทุจริต โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ไม่สามารถหาทางออกได้ ๒) โอกาส (Opportunity) เป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือช่องว่างในกระบวนการทำงานต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการกระทำการทุจริต เช่น การแบ่งแยกหน้าที่ไม่ชัดเจน หนึ่งคนทำงานหลายหน้าที่ส่งผลให้ไม่มีการตรวจสอบการทำงาน ถือเป็นช่องทางที่เอื้อให้แก่คนที่มองเห็นช่องว่างนี้ในการฉวยโอกาสกระทำการทุจริต และ ๓) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการหาเหตุผลการทุจริตให้แก่ตนเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ใช่เรื่องที่ไม่ดีสามารถทำการทุจริตได้ เนื่องจากมีตัวอย่างการทุจริตในองค์กรให้เห็นเป็นตัวอย่าง (Mohotige, G. et al., ๒๐๑๘)

รูปภาพที่ ๑ สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

นอกจากทฤษฎี Fraud Triangle ของ Dr. Donald R. Cressey (1940) ยังมีทฤษฎี Four -Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (2004) และทฤษฎี Gone Theory ของ Leonard J. Brook (2004) โดยทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำความผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive / Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดันและแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการใช้เงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของ ผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานที่เอื้อประโยชน์ที่จะประพจน์มิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดจากความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้หรือรับการลงโทษน้อยมาก

๒.๒.๒ ทฤษฎีของ Robert Klitgaard.

Prof. Robert Klitgaard เป็นศาสตราจารย์ทางด้านเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัย Claremont Graduate University ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ในรูปแบบของสมการ เรียกว่า “สมการคอร์รัปชัน” ซึ่งสามารถแปลเป็นสมการได้ ดังนี้

- การทุจริต = การผูกขาด + คุลพินิจ - กลไกความรับผิดชอบ
- Corruption = Monopoly + Discretion - Accountability

จากสมการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัญหาทุจริตคอร์รัปชันจะเพิ่มขึ้น หากระบบเศรษฐกิจมีการผูกขาดกับการใช้ดุลพินิจสูงเกินไป ในทางตรงกันข้ามหากกลไกความรับผิดชอบมากขึ้นโอกาสที่คอร์รัปชันจะลดลงก็จะมีมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ กลไกความรับผิดชอบ (Accountability) จึงมีความสำคัญมากในการป้องกันการทุจริต เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยบรรเทาผลของการผูกขาด (Monopoly) และอำนาจในการตัดสินใจ (Discretion) ไม่ให้มีมาก จนทำให้เกิดการทุจริต (Budiaty, 2020) ดังนั้น สมการคอร์รัปชันจึงเป็นอีกหนึ่ง

แนวทางในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการลดอำนาจผูกขาด ลดการใช้ดุลพินิจ แต่ส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มความรับผิดชอบและความโปร่งใส การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตด้วยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทุจริตทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งสมการการทุจริตดังกล่าวแสดงถึงสาเหตุการทุจริตที่เกิดจากอำนาจผูกขาด (Monopoly) ที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ (Incentive) ซึ่งเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมจากการได้อำนาจอิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการในการดำเนินงาน ประกอบกับองค์ประกอบด้านดุลพินิจ (Discretion) ที่สัมพันธ์กับตัวผู้กระทำการทุจริตด้านทัศนคติและเหตุผล (Attitude/Rationalization) จากความโลภและขาดคุณธรรมจริยธรรม และองค์ประกอบด้านการขาดความรับผิดชอบ (Accountability) ที่เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกอันเกิดจากความอ่อนแอของระบบการบริหารที่ขาดระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งสัมพันธ์กับสาเหตุด้านโอกาส (Opportunity) ในการกระทำการทุจริต (ชินกมล มีศิลป์, ๒๕๖๐)

๒.๓ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการและหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๓.๑ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑) ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ไขว่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒) ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓) กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยมุมมองจากบุคคลภายนอก โดยมองที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔) มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการ

ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผลและสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๒.๓.๒ วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบ เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ จัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง โดยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง และมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) หรือไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะอาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการสำคัญต้องไม่นำปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีที่ไม่มีหรือไม่เพียงพอ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมารวมกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๒) ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน จากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้นมาระบุรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงาน และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

๓) ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๓.๑) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

๓.๒) ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสียนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ทั้งนี้ หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามความเหมาะสมของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ดังนี้

๑. ตัวอย่าง เกณฑ์โอกาสการเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต Likelihood) (จำนวนครั้ง)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) (ร้อยละ)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) (ด้านการเงิน)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง บาท
๔	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง บาท
๑	ความเสียหายบาท หรือน้อยกว่า

๓. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) (ด้านอื่น ๆ)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบ ทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
	- ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้อง แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๔) ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว หน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยพิจารณาขั้นตอนการดำเนินงาน จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ เพื่อทราบระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- ◆ สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- ◆ เหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- ◆ สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- ◆ สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๕) ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้ เพื่อยืนยันว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตหรือไม่ หากพบว่ารูปแบบการทุจริตมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นสินบน การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๒๓ ที่กำหนดให้แสดงผลการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

และในการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แต่ละประเด็นจะต้องมีรายละเอียด อย่างน้อยประกอบด้วย เหตุการณ์ความเสี่ยง ระดับของความเสี่ยง และวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานและการระบุประเด็นความเสี่ยง

๓.๑.๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑.๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง
การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม อาจเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการในการพิจารณาเลือกสถานที่จัดประชุม เช่น บัตรกำนัลส่วนลดค่าที่พัก ส่วนต่างจากค่าอาหาร และค่าอาหารและเครื่องดื่ม
	๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม อาจมีการเรียกรับสินบนจากวิทยากรในการเบิกค่าตอบแทนวิทยากร โดยทำข้อตกลงผลประโยชน์ร่วมกัน

๓.๑.๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพิจารณาคัดเลือกโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด “การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ งบประมาณจำนวน ๕,๐๖๙,๐๐๐ บาท (ห้าล้านหกหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑. ขออนุมัติหลักการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และแต่งตั้งคณะกรรมการ ๓ คณะ ดังนี้ - คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและราคากลาง - คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการต่าง ๆ อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ
๒. คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและราคากลาง ดำเนินการจัดทำขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ	คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุอาจมีการตั้งเงื่อนไขข้อกำหนด หรือลือคคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่เอื้อให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง หรือมีข้อกำหนดที่ซับซ้อนเกินไปจนทำให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งไม่สามารถเข้าร่วมประมูลได้ ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบน
๓. คณะกรรมการฯ จัดทำราคากลางพร้อมตารางแสดงวงเงินงบประมาณ	คณะกรรมการฯ อาจกำหนดราคากลางสูงเกินความจำเป็น หรือตกลงราคากลางกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเพื่อเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
๔. คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ดำเนินการพิจารณาผลการประกวดและรายงานผลการพิจารณาเสนอหัวหน้าส่วนราชการ	คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ อาจใช้ดุลยพินิจในการตรวจเอกสารเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบนของขวัญ ของกำนัล หรือผลประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ในรูปแบบต่าง ๆ
๕. การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจใช้ดุลยพินิจในการตรวจรับครุภัณฑ์ เช่น ตรวจรับงานที่ไม่เป็นไปตาม TOR หรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบน ของขวัญ ของกำนัล หรือผลประโยชน์อื่นใดในรูปแบบต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่จากคู่สัญญา

๓.๑.๔ การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑. การบรรจุเข้ารับราชการ	อาจมีการให้หรือรับ สินบน เพื่ออำนวยความสะดวกในกระบวนการบรรจุแต่งตั้ง ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้สมัคร
๒. การแต่งตั้ง/โยกย้าย	อาจมีการให้หรือรับ สินบนหรือประโยชน์อื่นใดในการแต่งตั้ง/โยกย้าย บุคลากร เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องในการพิจารณา หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการแต่งตั้งโยกย้าย
๓. การพัฒนาบุคลากร	อาจมีการให้หรือรับ สินบน ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้สมัครเข้ารับอบรม เพื่อแลกกับการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม
๔. การประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	อาจมีการให้หรือรับ สินบน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการประเมินผ่านการประเมินเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น
๕. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ	อาจมีการให้หรือรับ สินบน ในการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนเงินเดือน เอื้อประโยชน์ช่วยเหลือพวกพ้อง

๓.๒ ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ดำเนินการกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการ โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ โอกาสการเกิดการทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสการเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นสูงมาก (๕ ครั้งขึ้นไปต่อปี)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือสูง (๓ - ๔ ครั้งต่อปี)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้งหรือปานกลาง (๒ ครั้งต่อปี)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (๑ ครั้ง ต่อปี)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๓.๒.๒ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือความเชื่อมั่นที่สังคมมีต่อสำนักงานในระดับสูงมากและไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทัน เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ จากสื่อสาธารณะ Social Media
๔	ผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือความเชื่อมั่นที่สังคมมีต่อสำนักงานในระดับสูงและไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทัน เกิดการวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
๓	ผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือความเชื่อมั่นที่สังคมมีต่อสำนักงานในระดับปานกลางและไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทัน เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ภายในหน่วยงานและมีการรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง
๒	ผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือความเชื่อมั่นที่สังคมมีต่อสำนักงานในระดับน้อยและสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง
๑	แทบจะไม่มี

๓.๒.๓ เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสียหายการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

๓.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินระดับความรุนแรงความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยขอความร่วมมือจากข้าราชการและบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการตอบแบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อสำรวจความคิดเห็นโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) และแนวทางหรือมาตรการในการควบคุมความเสี่ยง ดังนี้

๓.๓.๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบน เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๓.๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความ เสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
		Likelihood	Impact	Risk Score	
การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม ของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา	๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โครงการ/กิจกรรม อาจเรียกรับ สินบนหรือผลประโยชน์ อื่นใดจากผู้ประกอบการในการ พิจารณาเลือกสถานที่ จัดประชุม เช่น บัตรกำนัล ส่วนลดค่าที่พัก ส่วนต่างจาก ค่าอาหาร และค่าอาหารและ เครื่องดื่ม	๑	๔	๔	สูง
	๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โครงการ/กิจกรรม อาจมี การเรียกรับสินบนจากวิทยากร ในการเบิกค่าตอบแทน วิทยากร โดยทำข้อตกลง ผลประโยชน์ร่วมกัน	๑	๔	๔	สูง

๓.๓.๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพิจารณาคัดเลือกโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด “การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ งบประมาณจำนวน ๕,๐๖๙,๐๐๐ บาท (ห้าล้านหกหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความ เสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
๑. ขออนุมัติหลักการจัดซื้อ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และ แต่งตั้งคณะกรรมการ ๓ คณะ ดังนี้	คณะกรรมการต่าง ๆ อาจมีส่วน เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ รายใดรายหนึ่ง ส่งผลให้อาจ เกิดการให้หรือเรียกรับสินบน	๒	๔	๘	ปานกลาง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความ เสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
- คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและราคากลาง - คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	เพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ				
๒. คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและราคากลาง ดำเนินการจัดทำขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ	คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ อาจมีการตั้งเงื่อนไขข้อกำหนด หรือล็อกคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่เอื้อให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง หรือมีข้อกำหนดที่ซับซ้อนเกินไปจนทำให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งไม่สามารถเข้าร่วมประมูลได้ ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบน	๒	๕	๑๐	สูง
๓. คณะกรรมการฯ จัดทำราคากลางพร้อมตารางแสดงวงเงินงบประมาณ	คณะกรรมการฯ อาจกำหนดราคากลางสูงเกินความจำเป็น หรือตกลงราคากลางกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเพื่อเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๑๐	ปานกลาง
๕. คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ดำเนินการ	คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ อาจใช้ดุลยพินิจในการตรวจ	๓	๕	๑๕	สูงมาก

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความ เสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
พิจารณา ผลการประกวดและ รายงานผลการพิจารณา เสนอหัวหน้าส่วนราชการ	เอกสารเพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับผู้ประกอบการรายใด รายหนึ่ง ส่งผลให้อาจเกิดการ ให้หรือเรียกรับสินบน ของขวัญ ของกำนัล หรือผลประโยชน์ อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ ในรูปแบบต่าง ๆ				
๗. การบริหารสัญญาและ การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจใช้ดุลยพินิจในการตรวจ รับครุภัณฑ์ เช่น ตรวจรับงาน ที่ไม่เป็นไปตาม TOR หรือ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน สัญญาจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับคู่สัญญา ส่งผลให้อาจ เกิดการให้หรือเรียกรับสินบน ของของขวัญ ของกำนัล หรือ ผลประโยชน์อื่นใดในรูปแบบ ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ จากคู่สัญญา	๒	๕	๑๐	สูง

๓.๑.๔ การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความ เสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
๑. การบรรจุเข้ารับราชการ	อาจมีการให้หรือรับ สินบน เพื่ออำนวยความสะดวกใน กระบวนการบรรจุแต่งตั้ง ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้สมัคร	๑	๔	๔	สูง
๒. การแต่งตั้งโยกย้าย	อาจมีการให้หรือรับ สินบน หรือประโยชน์อื่นใดในการ แต่งตั้ง/โยกย้าย บุคลากร เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ ตนเองและพวกพ้องในการ พิจารณา หรือเพื่ออำนวยความสะดวก	๑	๔	๔	สูง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความ เสี่ยง
		Likelihood	Impact	Risk Score	
	ความสะดวกในการแต่งตั้งโยกย้าย				
๓. การพัฒนาบุคลากร	อาจมีการให้หรือรับ สินบนระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้สมัครเข้ารับอบรม เพื่อแลกกับการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม	๑	๓	๓	ปานกลาง
๔. การประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	อาจมีการให้หรือรับ สินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการประเมินผ่านการประเมินเพื่อเลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น	๑	๔	๔	สูง
๕. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ	อาจมีการให้หรือรับ สินบนในการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนเงินเดือน เอื้อประโยชน์ช่วยเหลือพวกพ้อง	๑	๓	๓	ปานกลาง

ส่วนที่ ๔

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ พบว่า ยังมีความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจที่จำเป็นต้องมีการควบคุมโดยกำหนดวิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นภายใน ระยะเวลาดำเนินการ และหน่วยงาน รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

๔.๔.๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบน เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๔.๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
การดำเนินโครงการ/กิจกรรม ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม อาจเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการในการพิจารณาเลือกสถานที่จัดประชุม เช่น บัตรกำนัล ส่วนลดค่าที่พัก ส่วนต่างจากค่าอาหาร และค่าอาหารและเครื่องดื่ม	สูง	๑. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และสร้าง ความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงานจริยธรรม
			๒. ใช้วิธีการระบบวางบิลในการเบิกจ่ายให้กับผู้ประกอบการโดยตรง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	ทุกสำนัก/กลุ่ม
			๓. กำหนดมาตรการ/นโยบายให้บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อาทิ นโยบายไม่รับของขวัญและของ	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงานจริยธรรม

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
			กํานัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เจตนาธรรมณ์การต่อต้านการทุจริตหรือกำหนดบทลงโทษต่อเจ้าหน้าที่ ที่มีพฤติกรรมทุจริต		
			๔. ทบทวนจัดทำระบบการจัดการและช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ และมีความปลอดภัยคุ้มครองรักษาสิทธิให้กับผู้ร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแส	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักงานพัฒนา กฎหมาย การศึกษา
	๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม อาจมีการเรียกรับสินบนจากวิทยากรในการเบิกค่าตอบแทนวิทยากร โดยทำข้อตกลงผลประโยชน์ร่วมกัน	สูง	๑. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงาน จริยธรรม
			๒. ใช้วิธีการระบบวางบิลในการเบิกจ่ายให้กับผู้ประกอบการโดยตรง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	ทุกสำนัก/ กลุ่ม
			๓. กำหนดมาตรการ/นโยบายให้บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อาทิ นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัล	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงาน จริยธรรม

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เจตนารมณ์การต่อต้านการทุจริต หรือกำหนดบทลงโทษต่อเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมกรรมการทุจริต		
			๔. ทบทวนจัดทำระบบการจัดการและช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ และมีความปลอดภัยคุ้มครองรักษาสิทธิให้กับผู้ร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแส	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักงานพัฒนา กฎหมาย การศึกษา

๔.๔.๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพิจารณาคัดเลือกโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด “การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ งบประมาณจำนวน ๕,๐๖๙,๐๐๐ บาท (ห้าล้านหกหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ขออนุมัติหลักการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และแต่งตั้งคณะกรรมการ ๓ คณะ ดังนี้	คณะกรรมการต่าง ๆ อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์	ปานกลาง	๑. การกำหนดองค์ประกอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการแบบไขว้หรือข้ามสำนัก/กลุ่ม	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
			๒. กำหนดให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องรับรองตนเอง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
- คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและราคากลาง - คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	การดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ		๓. การตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพิ่มเติมการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๗ รายการ	มี.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มตรวจสอบภายใน
			๔. กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงานจริยธรรม
๒. คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและราคากลาง ดำเนินการจัดทำขอบเขตของงาน/ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ	คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน/ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุอาจมีการตั้งเงื่อนไขข้อกำหนดหรือลือคคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่เอื้อให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง หรือมีข้อกำหนดที่ซับซ้อนเกินไปจนทำให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งไม่สามารถเข้าร่วมประมูลได้ ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบน	สูง	๑. ใช้เกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานการจัดหาอุปกรณ์และระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ (ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖) ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ม.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
			๒. การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ม.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักอำนวยการ
			๓. การตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพิ่มเติมการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๗ รายการ	มี.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มตรวจสอบภายใน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
			๔. กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงานจริยธรรม
			๕. มาตรการป้องกันการทุจริต ประกาศนโยบาย No gift Policy และกำกับติดตามบุคลากรตามสายการบังคับบัญชา	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	- กลุ่มงานจริยธรรม - สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๓. คณะกรรมการฯ จัดทำราคากลาง พร้อมตารางแสดงวงเงินงบประมาณ	คณะกรรมการฯ อาจกำหนดราคากลางสูงเกินความจำเป็น หรือ ตกลงราคากลางกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเพื่อเรียกเรียก รับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ปานกลาง	๑. ใช้เกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานการจัดหาอุปกรณ์และระบบคอมพิวเตอร์ฉบับเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ (ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖) ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ม.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
			๒. การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ม.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักอำนวยการ
			๓. การตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพิ่มเติมการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๗ รายการ	มี.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มตรวจสอบภายใน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
			๔. กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงานจริยธรรม
			๕. มาตรการป้องกันการทุจริต ประกาศนโยบาย No gift Policy และกำกับติดตามบุคลากรตามสายการบังคับบัญชา	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	- กลุ่มงานจริยธรรม - สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๕. คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ดำเนินการพิจารณาผลการประกวดและรายงานผลการพิจารณาเสนอหัวหน้าส่วนราชการ	คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ อาจใช้ดุลยพินิจในการตรวจเอกสารเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบน ของขวัญ ของกำนัล หรือผลประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ในรูปแบบต่าง ๆ	สูงมาก	๑. แต่งตั้งผู้สังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	ก.พ. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	- สำนักพัฒนา กฎหมายการศึกษา - กลุ่มตรวจสอบภายใน - กลุ่มงานจริยธรรม
			๒. บันทึกภาพและเสียงการดำเนินการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	ก.พ. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
			๓. การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ก.พ. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักอำนวยการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
			๔. การตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพิ่มเติมการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๗ รายการ	มี.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มตรวจสอบภายใน
			๕. กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงานจริยธรรม
			๖. มาตรการป้องกันการทุจริตประกาศนโยบาย No gift Policy และกำกับติดตามบุคลากรตามสายการบังคับบัญชา	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	- กลุ่มงานจริยธรรม - สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๗. การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจใช้ดุลยพินิจในการตรวจรับครุภัณฑ์ เช่น ตรวจรับงานที่ไม่เป็นไปตาม TOR หรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา ส่งผลให้อาจเกิดการให้หรือเรียกรับสินบน ของขวัญ ของกำนัล หรือ	สูง	๑. แต่งตั้งผู้สังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	ก.พ. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	- สำนักพัฒนา กฎหมายการศึกษา - กลุ่มตรวจสอบภายใน - กลุ่มงานจริยธรรม
			๒. บันทึกภาพและเสียงการดำเนินการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์การ	ก.พ. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ผลประโยชน์อื่นใดในรูปแบบต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่จากคู่สัญญา		จัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์		
			๓. การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ก.พ. ๖๘ - มี.ค. ๖๘	สำนัก อำนวยการ
			๔. การตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพิ่มเติมการจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๗ รายการ	มี.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่ม ตรวจสอบ ภายใน
			๕. กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	กลุ่มงาน จริยธรรม
			๖. มาตรการป้องกันการทุจริต ประกาศนโยบาย No gift Policy และกำกับติดตามบุคลากรตามสายการบังคับบัญชา	ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘	- กลุ่มงาน จริยธรรม - สำนัก เทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อ การศึกษา

การติดตามประเมินผล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำหนดติดตามประเมินผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ รอบ ๑๒ เดือน โดยกลุ่มงานจริยธรรม จะดำเนินการติดตามประเมินผล เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินวิเคราะห์ และประเมินแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อไป

กลุ่มงานจริยธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท แขวงดุสิต เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๓๕๖
อีเมล : ethics.oec@gmail.com

